

Baltijas Semkopis.

Apsteļamā:

"Baltijas Semkopja" Administrācija, Ār-Rīgas Raikū-eelā N° 14, Puhziņu Ēberta un beebra grahmatu-bodē. Beš tam Rīgā: Šilling'a, Kapteina un Lugaņa gr.-bodis un pee kopmāneem Verchenborff, pilf. Raikū-eelā N° 13. Zitās pilfšehtās: wišas gr.-bodis. Aš laukēem: pee pag.-walb. mahzitateem, skolotajeem, 2c.

6. gads.

Rīgā, 9. julijā.

Makšā ar peefuhitšannu par pašti:

Ar Peelikumu: par gadu 4 rub., beš peelit. 2 rub. 60 f.
Ar Peelikuma: par 1/2 gadu 2 r. 20 f., beš peelit. 1 r. 40 f.
Makšā ešpebijā un grahmatu bodēs šanemot:
Ar Peelikumu: par gadu 3 rub. 50 f., beš peelit. 2 rub.
Ar Peelikumu: par 1/2 gadu 1 r. 80 f., beš peelit. 1 r. 10 f.
Peelikums ween par gadu 1 r. 50 f., par 1/2 gadu 80 kap.

N° 28.

Lihdš ar Baltijas Semkopi it nedetas iſuahš Peelikums ar ſtahsteem un derigu laika-kaweklī;

1880.

makšā 1 rub. 40 kap. par gadu, 80 kap. par pušgadu.

Kuršemes biſchkopibas beedribas zeen. lozekteem un ziteem ſaimneezibas weizinatajeem,
no ſchihs beedribas presidenta.

Uſaizinajums.

Domenu ministera lgs, walſſſſekreters firſts Lievens Kuršemes biſch. beedribas preekſchneezibai laidis ſchahdu pawehli no 21. junija deenas ſch. g. ſem Nr. 488:

Cewehrodams, ka ar wiſeem ſpehkeem jaruhpejāhs, lai Kreewijas laufſaimneeziba uſſeltu un paliktu jo pilnigaka, ministra lgs atſinis par derigu, ka janotura laufſaimneezibas ſapulzes, kuras pahrspreestu uš ſcho leetu ſihmedamos jautajumus, lai waldiba ar laufſaimneeku iſhtenahm waijadſibahm alaſch jo wairaf eepaſihtos. Pehz tam kad ſchim noluhkam ſaſtahditais projekts no ministru komitejas peenemts un 30. maija deenā no Keiſara Majeſtetes apſtiprinats, walſſſekreters Lievens to uſſahzīs iſpildit un ari Kuršemes biſchkopibas beedribas preekſchneezibai pee minetā rakſta peefuhta:

- 1) mineto projektu,
- 2) ſarakſtu par ſemkopibas ſapulſtſchu aprinkeem un
- 3) programu, kurā uſnemti 6 pahrspreeſchami jautajumi.

Pehz ſchi ſarakſta (2) peeder: pee I. ſapulſtſchu aprinka Sw. Peterburgas, Meſkawas, Jgaunu un Nowgorodas gubernas; pee II. ſapulſtſchu aprinka peeder: Wiſſemes, Wilnas, Kuršemes, Kaunas, Grodnas un Witebſkas gubernas. Pa wiſam ir 12 tahdu aprinku, pee katra peeder 2 lihds 6 gubernahm. Pee II. ſapulſtſchu aprinka ari Kuršemes biſchkopibas beedribai janem daliba. — Minetais programs ſtan tā:

Programs

preekſch jautajumeem, kaš apſpreeſchana i preekſchā jazet uš maſgrunteeeku pirmajahm aprinku-ſapulzeem.

1) Nepeetezīgās un alaſch maſinadamās labibas plaujas uš ſemneeku ſemehm iſſkaidrojāhs tā zaur ſliktu apſtrahdaſchānu, kā ari dſan un it ihpaſchi zaur nepeetezigu mehſloſchānu maš lopu deht, ko ſemneeku ſaimneezibas tura. Šchi buhſchana par ſewi dibinajāhs uš plawu truhlumu un uš ſeena maſumu, ko no tahm dabu. Tadeht ſemneeku ſaimneezibās pirmā eewehriba jawehrtſch uš ſahlu ſehſchānu, kaš ne tik ween war paleelinat lopu ehdamo, bet, to eewedot ſahrtigā kopſchānā, ari dot eepheju, no trihs lauku ſaimneezibas pahre-et uš daudš lauku ſaimneekoſchānu, kaš labibas lauku eeneſibu pa-augſtina. Tadeht buhtu wehlejams uſrahdit lihdselkus, ar kureem ſahlu ſehſchāna ſemneeku laukōs, ihpaſchi winu kopu-ſemē, buhtu eewedama un iſplatama.

2) Leelikti iſpoſtijumi, ko Kreewijā uguns-grehli padarijuſchi, dob leelu ſwaru jautajumam, kā maſgrunteeeku lehti degoſchās koka ehlas, kurahm pa-leelakai datai ſalmu jumti, buhtu japahrmaina pret ehſahm iſ nebegoſcha materiala; tadeht loti wehlejama ta jautajuma apſpreeſchana, kašdas nebegoſchās ehlas maſgrunteeekem eephejamas buhmet un ſchini waj tanī apgabala peenemamas, un kašdi lihdselki tahdu ehlu pawairoſchānai war buht derigi.

3) Saimneeki arweenu jo wairaf atſiſht waijadſibu pehz pahrlaboteem maſgrunteeeku ſaimneezibas rihkeem un maſchinahm; wiſleelakais kaweklis tahdu maſchinu iſplatitſchānai ir maſchinu dahrgums, ihpaſchi to, ko iſ ahrſemehm eewed, un eekſchſemēs taiſito maſchinu nepeetezīgā konkurenze ar tahm. Wehlejams buhtu eemelſus iſſkaidrot, kaš ſawē tehwijās maſchinu taiſiſchānas ſekmeſchānos un eewee-

ſchānos ſaimneezibās, un lihdselkus atraſt preekſch ſcho kaweklu iſ-nihzināſchānas.

4) Weens no lihdselkeem, kaš labas plaujas ſelmē, ir tas, ka leetā ſehllu ar labahm ihpaſchibahm; tahdu ſehllu paſchās ſaimneezibās eeguht, naw alaſch eephejams, ihpaſchi ſahlu ſehllu preekſch eetaiſa-mahm (искусственный, künstliche) plawahm. Weenumehr atſkan ſuhdſibas ka tahs ſehllas, ko ſehllu-tirgotaji peedahwā, ir ſliktas un dahrgas. Tadeht buhtu wehlejams lihdselkus apſpreest preekſch jo ſahrtigas organiſacijās ſehllu tirgoſchānā, lai ſaimneeki waretu par zik eephejami lehtahm zenahm ſehllas ar labahm ihpaſchibahm dabuht.

5) Paſiſhtams, ka Kreewu darba-, ihpaſchi ſemneeku ſirgi ir wiſai maſſpehzi. Tatſchu pee tam daudš weetas Kreewijā ſenaf paſtahweja un wehl lihds ſchim laikam uſturejāhs tahdas ſirgu fugas, kaš waretu it kreetnu waiſlu dot preekſch darba ſirgeem.

6) Neeziga (ſema) augliba (Produktivität) pee Kreewu ragu-lopeem ſahw ſakarā tiſlab ar nepetezigu un ſliktu baribu un kopſchānu, ihpaſchi ſemneeku ſaimneezibās, kā ari ar bukeem, kureem ſliktas ihpaſchibas. Wehlejams apſpreest, kašdā mehrā un ihpaſchi kašdās weetas waretu labumu atneſt kopu- (beedribu-) waiſlas-buku eewehchāna. Un kašdi pomati waijadſigi preekſch tahdu weetu nobibi-naſchānas.

Ministera lgs nu wehlejāhs, lai ſchos jautajumus ar Kurš. biſch. beedribā ſiſki apſpreest un lai beedribas ſpreedumus peefuhta winam, ka tos tuhbat pirmajahm ſaimneezibas ſapulzeem waretu zelt preekſchā. Pee tam wiſch luhds, lai beedribas preekſchneeziba winam ſino tiſlab par to, waj beedriba neatſiſht par derigu, ſchos jautajumus kaut kašdā ſinā pahrtaiſit, pahrgroſit waj jo wairaf paplaſchinat, kā ari par teem paſtahwigeem jautajumeem, ko beedriba atraſtu par derigeem no ſewis zelt preekſchā zaurluhkoſchānas deht nahkoſchā ſaimneezibas ſapulzei.

Beidsot ministra lgs rakſta: „Es domaju, ka nebuhs par leeku peefihmet, ka luhlojotees uš aprobeſchoto laiku preekſch aprinku ſapulſtſchu daritſchānahm, naw wehlejams, tahs apgruhtinat ar leelu jautajumu pulku. Labat ir palikt pee tiſai kašdeem jautajeeneem, bet tos pamatigi apſtrahdat, kaš atkal tiſai tad buhs eephejams, ja beedribas preekſchneeki nupat ſemneeku ſaimneekem dahwinato teeſibu, ka tee ſawus ſpehklus war weenot ar waldibas ſpehkeem ſemkopju ſaimneezibai par labu, pareiſi iſleetahs un pret to iſtureſees ar to uſmanibu, kuru ta pelna, un pee ſcho ſawu jauno uſdewumu iſpilditſchānas iſrahdihs to ruhpeſtibu un miheſtibu preekſch paſchās leetas, kaš ween ſchim darbam apdroſchina paſtahwigus labus panahlumus un ſekmi.“

Leetu jo dſikaki pahrdomajot katre it lehti nopratihš, ka ta kerahš wiſai dſili muſhu ſaimneezibas buhſchānās un ka tahs teeſibas, no kurahm ministera lgs ſawā minetā pawehlē runā, preekſch maſgrunteeekem teeſcham ir loti ſwarigas. Tas noteel pirmo reiſu, ka ſemneekem teel atlaufs, ſawas wehleſchānahs ſaimneezibas ſinā teeſcham iſjazit waldibai, — ka waldiba winus uſaizina, lai ſameeno ſawus ſpehklus ar winas ſpehkeem. Tas noteel pirmo reiſu, ka augſtā waldiba aizina ſemkopjus, lai tee zaur ſawahm beedribahm ſpreest lihdsā par tehwijās lablſahſchānos, — lai tee droſchi un ſkaidri un gaiſchi iſſaka ſawas domas, zaur ko muſhu ſaimneezibas — muſhu dſihwes pamati — buhtu pahrlabojamas. Šchihs teeſibas ir loti ſwarigas un tahs ſemneeku ſahrtai Wiſſſehligi peekſchiro, Augſtais Kungs un Keiſars atkal no jauna peerahdijis, zik daudš Winam

ruhp Samu pawalsneeku labklahchanahs. Bet nu mums pascheem japeerahda, ka mehs efam scho teefbu wehrii un zeenigi; mums japeerahda, ka mehs efam dshwi, fapratigi pawalsneeki un ka mehs pasihstam sawus truhkumus un muhsu fainneezibas lihdi schim wehl pastahwofchos schlehrschlus; mums japeerahda, ka mehs efam garigi tik tahlu attihstijuschees, ka waram lihdsi runat par walsis fainneezibas truhkumeem un par teem lihdselkeem, ar kureem tee bseedejami.

Ja tee bseijneeka wahrdi:

„Tehwu semei grubti laiki — behleem ja-eet palihga,“

jeb kur ir weeta, tad schi weeta ir runa esofchais plaschais jautajums par walsis fainneezibas uffelschanu. Cesim tab — cesim dahrgajai tehwijai palihga zil un la waredami!

Es neturu par derigu, scho swarigo leetu paturet beedribas sinā, bet to daru wispahrigi sinamu, lai ne ween beedribas zeen. Iozelli, bet ari wisi ziti, kureem tehwijas labklahchanahs un muhsu fainneezibas uplaukchanā ruhp, jo shti eepashtos ar teem jautajumeem, par kureem mums uf ministra lga wehleschanos buhs jaspreech pirms sawā starpā, wehlat zaur faweem delegaatem ari wispahrigā fainneezibas-fapulze. Beedribas wahrda es usajinu winus wifus, lai minetos 6 jautajumus kreetni pahrdomā un usraksta sawus peefihmejumus, tapat ari jaunus preekschlikumus, ka tos beedribas wispahrigā fapulze waretu no wisahm pusehm apspreeht un tad eefneegt ministra kungam. Bet beedribas wispahrigā fapulze ir nolikta uf 25. julija deenu, Zehra sahle. Sehdejums sahthees lihdsi pulka. 9. rihta, tadeht ka fapulzei buhs deefgan darbu, ja wina ar teem weenā deenā grih titt galā. Brihwa peedalischchanahs ir aridjan teem, kas naw beedri.

Weidsot es wehl schahdus isskaidrojumus turu par wajadfigeem:

Ra tanis 6 jautajums ween, to ministra lgs zehlis preekschā, neatronahs it wisi tee schlehrschli un kawekli, kas kauschu fainneezibas un sewischi semkopibas uffelschanu nepeelaisch, tas gan pats par sewi protams. Muhsu walsis ir wifai plascha, un latra appabalā ir sawas buhschanas, sawi truhkumi un sawas wajadribas. Schihs sawadibas buhs ja-usrahda weetigahm beedribahm, ministra lgs wareja fastahdit tilai tahdus jautajumus, kas wairat waj masal sihmejahs uf wisahm walsis dalahm. Ta p. p. 1. jautajumā par wainu, tadeht semneeku lauki eenehs mas augtu, ir atshita semes flista issrahdashana un mehslu truhkums, turu beidsamo warot nowehrst zaur ehdamā-sahlu sehchanu. Cefschgubernās, kur semneeku zeemateem seme kopā, tas tā gan ir, bet kursemē un Wibsemē no flistas semes apstrahdashanas knapi war runat, mums ir pa wisam ziti kawekli, kas ihstu fainneezibu, sahrtigu lauku eegrosichchanu, lopu ehdamā wairofchanu, lopkopibu, dahrsu eetaisichchanu, derigu ehfu buhwi, masindustrijas dibinaschanu (keegelu zeplu, siehrteles fabriku, eegrosichchanu, labibas issrahdashanu zc.) is nebuht neatlanj. Wisi schee kawekli mums, pascheem masgruntneekem, buhs jaleel preekschā ministra lgam, kuram tee lihdsi schim warbuht tilai pa dakai pasihstami. Un kad mehs tomehr to nedaritum; kad mehs buhtum kuhtri domat, 25. julija deenā fanahht kopā un schos swarigos jautajumus apspreeht, — tad mehs buhtum paschi wainigi, tad mums turpmat wairs naw eemella jeb kuram pahrmest, ka muhsu wajadribas un truhkumi waldibai naw zelti preekschā. Jo ziti to laikam nedaribs, to mehs ween weenigi tilai paschi waram darit, tadeht ka mehs paschi wislabaki juhtam un finam, kahdi kawekli wiswairat muhsu fainneezibahm zela.

Tapat ari uf 2. un 3. jautajumu Baltijas gubernās gluschi gitada atbilde jadod, ne la eefschgubernās. Tur semneeki jau sen ir sawu ehfu ihpashneeki; tur wini dshwo zeemds un ehfas, kas wifai flitti un tuwu kopā buhwetas; tur jamelle lihdselki, la scho kaunumu nowehrst. Tadeht ari ministra lgs wisleelako swaru leel uf tahdu buhm-materialu, kas tik lehti nedeg. Pee mums turpretim ehfu buhwe tanis pagastds, kur mahjas wehl naw pahrdotas, nebuht neatlez no semneekem, bet no mahju ihpashneekem. Truhkumus, kas schini sinā pee mums pastahw, warehs tilai lihds ar mahju pahrdofchanu nowehrst. Weidsot pee mums schini sinā ihpashchi tas jautajums swarigs, kahdā wihje leelakds pagastds un masalus pagastus sawelkot kopā buhtu eewedamas sawstarpigas fabeedribas apdrofchanaschanai pret uguns-schahdi. Tahdas fabeedribas pee mums wislabaki eegrositu prahtigu apeefchanos ar ugunt. — Ne masal ari industrijas sinā Baltijas gubernās leeliskam atschkirahs no eefschguber-

nahm. Tur dselicha arklus, ezeschas, maschines zc. pasihst tilai leelgruntneeki, pee mums tee ari jau atronami pee daudj semneekem. Tur pasihst wiswairat ahrsemju maschinas, pee mums jau daudjsahrt isleeta paschu fabriku raschojumus. Sewischi pee mums pat ari mahju kaleji taifa arklus zc., kas ar ahrsemes semkopibas rihleem war konkureeret. Tapat pee mums daschas teizamās maschines darina paschi semneeki, p. p. kulamās, linu issrahdashanas m. un z. Tadeht mums ari buhs ja-pahripreech, ka schee industrijas spehli zekami un selmejami, kurpretim eefschgubernās tee pa leelakai dakai wehl tilai radami. Tapeh; wifai wajadfigs, ka 25. julija deenā no tumeenes un tahleenes atnahk ari muhsu fabriku ihpashneeki un ziti maschinu un semkopibas rihku taifitaji, lai buhtu kahdi buhdami.

Ne masal derigi buhtu, kad no fapulzes neatrantos ari dahrsneeki, tahdi gruntneeki, kas jau labus dahrsus eetaisichchi, kas ar sekmi eegrosichchi plaschalu lopkopibu un kas nobarbojahs ar sinju lopochanu un ziteem tahdeem, pee mums palaisteem fainneezibas sareem. — Pahripreechams buhs ari tas swarigais jautajums, la pee mums meschi skonejami un semkopibai nederigās weetas ar kokeem apstahdamās.

Zeen. lasttaji buhs pahrleezinajuschees, ka nolemtai fapulzei 25. junija deenā teefscham buhs swarigu darbu pilnas rotas un tadeht jazer, ka peedalischchanahs pat ari no tahlakeem appabaleem buhs plascha un dshwa.

Sarakstitee preekschlikumi un isskaidrojumi fapulzei atklahjot buhs ja-eefneedi presidentam, lai tos peh; sahrtas war noschirt un zelt preekschā.

Kurjemes bish. beedribas presidents: Wateru Juris.

Saimneezibas nodafa.

Semkopibas un fadsihwes finas no Riewas gubernās.

(Beigums. St. Nr. 26.)

Selmigas salnu nowahlschanas deht zaur aprakstto salnu-mereju wajaga pirmās gabanas fakraut pee pascha staba wifas stirtes platumā (3 asis) un peeluhkot, ka stirte peenemtos paslihpi, la augtumā, tā ari garumā. Schahda darba sahrtiba atweeglo gabanu uswillichanu uf stirti, winas wirsa apalofchanu, weenlihdsigu nogulshanos un nelauj lectum dsiki eefpeestees salmds, ja tas eegabahs lihds stirtes beigichanai. Pee stirtes wisgaligās beigichanas ir jaleeta fakumi.

Graudu tihrichchanu no peluwahm un nesahlehm isdara ar daschadahm maschinehm, starp kurahm leelako slawu ir ispelnijuschas Elworta wehtichchanas, Warakina forteereschanas un Bernoleta kokalu-atschirichchanas-maschines. Labalās fainneezibas zaur zaurim isdod weena defet. seemas kweeschu 120, rudju 100, wasaras kweeschu 65, meeschu 90 un ausu 85 pudu graudu. Schē pahrdod un pehrf labibu peh; swara un ne wis peh; mehra.

Weidsis apskatit schejeenes labibas kopichanas peenehmeenus, luhdsu zeen. lasttajas sawu wehribu greeht uf Riewas gub. baribas audsinaschanu lauka. Pilnigs plawu truhkums schē semkopjus mudina uf seena eeguhichanu no lauka, lai darba-sirgeem un wehrscheem buhtu bariba. Tos zauru gadu mitina stali, tapeh; la dshwe ir parahdijuse, ka weena defet. no schē aubsejamahm seena-sahlehm atnehs wairat labuma par tahdu paschu ganibas atshahu defet., jo schejeenes sahles kausa gaisa deht peh; noganichanas gandrihs nemaj neataug. Starp schē kopiamahm daudsigabigahm sahlehm ir it ihpashchi isplatiti esparjets un luzerne un no weengabigahm — mogars un ausas.

Negribedams lasttajas nolawet pee tahdu sahdu kopichanas, kas tilai beenwidds aug, luhkofchu pasahstih ihids wahrdds par teem peenehmeeneem, kahdus schē leeta pee seena kaltetichanas.

Noptauto sahli schē atlahj wahlas (spailds) tik ilgi, kamehr winu wirskahrtā naw labi ishaltuse, kas noteel arween 2—3 deenu laika. Schē fargahs no wahlu ahrdichanas, lai zaur to neatlastu smalkās lapinas, kuras fatura wiswairat barobamu weelu un turklah, lai pee tam ari ne-eewainotu sahlu stumbrus, jo kad tee luhstu, tad leetus updens teem eefshhtos eefschpuse, no kureenes pehdigais lehni isgaro un zaur to paslubina sahlu peleschanu un puhichanu. Pee wahlu ahrdi-

fāhanas kerahs tīfai tad, kad stipris leetus tos ir fāslapinajis lihds semei un pge tahs peektis, pee lam, sinams, nogaida isdewigu laiku. Kad seens ir fājneedis wibeju fāufumu, winu fāsch un krauj teewās un augstās gubinās, lai wisgaligi iskalst. Preefch fāschanas fāchē leetā dāschadu firmu firgu-grahbekkus, starp kureem pirmo weetu eenem Amerikas grahbekli fāwa lehtuma un weegluma beht. Ar firga-grahbelli war par deenu fāfāst seenu no 18 puhra-weetahm, pee lam ar to strahda fāchlehrfi wahlahm. Us weenu firga-grahbelli preefch fāfāsta feena fākraufchānas gubinās waijaga 5—7 zilweku, ja deset. bod 150—300 pudu feena. Gubinās fākrautais seens iskalst pee laba laika deefgan ahtri, pehz kam winas krauj leelās gabanās wisgaligas iskalchānas beht, kas ir neapeijami waijadfigs, lai fāulainee fāhlu flumbri peenahjigi waretu iskalst. Ja pehz feena fākraufchānas mafās gubinās eestahjāhs leetains laifs, tad, sinams, nogaida isdewigu laiku un isdara wina fālfeschānu zaur gubinu apwelschānu uf fāhneem un winu fādalifchānu 3—4 dafās.

Schāhs fālfeschānas wihfes weenigais noluhfs ir fmalto lapinu aiffargafchāna no atlaufchānas, un tapehz ta japeenem pee wiseem baribas-fahdeem, kas apdahwinati ar fmalfahm lapinahm un refneem, fūhlaineeem fteembreem. Par ausu pfaufchānu feenā japeemin, ka 2 puhrweetas ausu, kas apfehthas ar 4½ puhreem, isdod 150—250 pudu feena un tapehz fāchē weens puds ausu-feena mafā fāimneezibai 13—8 kap. Man fāchēet, ka ari Baltijā waijadsetu ismehginat ausu feh-fchānu preefch feena tanis apgabals, fur ahbolinfch negrib isdotees fliktas semes beht. Ja pee tam israhditos, ka zaur agru feh-fchānu waretu panahft ausu feedeschānu un lihds ar to winu pfaufchānu eekam feemas labiba gatawa, tad gan ausu pahrwehrrchānai feenā nestahwetu ne fāhda fāwella jekā.

Swillu audfeschāna eenem leelās muifchās wifu fwarigako weetu: fāimneeks upurē fāwus fpehklus fwilku fopchānai no agra pawafara lihds wehflam rudenam, zaur to labibas kultura daufstrei eenem bahrena weetu; winsch nebihstāhs ne no fāhdeem naudās un darba-fpehfta tehrineem preefch fwilku rafchās pawairofchānas. Diwōs pehz riudas neaugligōs gaddōs fwilku audfeschāna wisturigako femtopi war padarit par nabagu, jo winu kultura ne-isdewigā gadā pagehr wairaf darba-fpehfta un naudās, ne fā isdewiga, fāmehr pee labibas audfinafchānas lihds ar plaujas mafinafchānos mafinafchāns gandrihf tahdā pafchā mehtrā ari isdewungi. Waijaga tīfai uf to aifrahdit, ka dāschā gadā fwilku lauki japahrfehj diwi un trihs reifes un fā weena deset. fwilku pagehr preefch fāwas fāhrtigas fopchānas 90—120 rub., fāmehr deset. labibas fāimneezibai mafā ne wairaf par 30 rub. Swilku rafchā fāchē atlez ne tīfai no gāifa mitruma, bet wehl wairaf no dāschādu fufainu un tahrpinu parahdifchānāhs leelakā jeb mafakā wairumā. Schēe ir fwilku breefmgakee eenaidneefi un tapehz naw ne fāhds brihnumis, fā tos aplaro bef mitefchānāhs ne ween darba-deenās, bet ari fwehtdeenās. Daufstrei gadāhs, fā fufainu un tahrpini tomehr eemanto ufwaretāja flawu un fāchā buhfhāna pa dafai dod eemeftu preefch fwilku lauku pamafinafchānas jeb winu galigās isnihzinafchānas tahdeem femtopjeem, kureem naw fāwu zukuru-fabriku. Schē deset. fwilku dod zaur zaurim 120 birf. fāfānu jeb 144 rub. eenahfuma un tapehz deset. atmet ne wairaf par 50 rub. fāfādras pelnas.

Wehl apluhfōfchu jo tuwaf strahdneeku buhfhānu, kas femtopjeem dara jo leelakas raifes un ruhpes, jo wairaf semes tam ja-apfopj un jo gruhfati strahdneeki dabujami.

Gada strahdneekus arween peenem tahdā flaitā, fāhds ir waijadfigs preefch neapeijānu darbu padarifchānas un furi welkāhs zauru gadu (firgu un wehrfchu barofchāna zc.). Winus war arween faderet tuwafā fāhdschā. Wifus zitūs lauka darbus isdara ar wafaras-strahdneekfeem un deenas algadscheem.

Zaur to, ka tuwafā fāhdschā daufstreiis naw deefgan fwabadu rolu preefch muifchās lauku apfrahdaschānas un fā tuwejee jeb weetigee strahdneeki ir israhdijufchees par nolihguma ne-ispilditajeem, wafaras strahdneekus fāchē mehdi peenemt no tahleenes. Bet ne il reijas femtopim strahdneekus zaur fāchō isdodāhs atturet no behgfhānas; daufstreiis noteef, fā wini neflatotees uf nolihgumu un rofas-naudas fānemfchānu, fader pee ziteem jeb — kas wehl fliktati — aifbehg no muifchās wisgruhfakā darba laifā bef fāhda ihpafchā eemefta. Strahdneeku behgfhāna noteef wisbeefchaf augligōs gaddōs, t. i. tad, fāw wini femtopim wiswairaf waijadfigi. War domat, zif fācheeenes femturim

ir ehrmigigi ap buhfhū, fāw winsch agrā rihtā uf fāfārumi (strahdneeku dshwofli) nogahjis to atron pa wifam tuffchu. Tahda peepescha un negaidita strahdneeku pafchēdeefchāna eewaino if fātra femtopja firdi ne wis tapehz, fā lihds ar strahdneekfeem fūhd neatpelniitā rofas-naudas dafa, bet tapehz, fā ir paredfama darba ne-isparifchāna ihstā laifā. Nifbehgufchee strahdneeki nedodāhs wis uf mahjāhm, bet jeto uf deenwidus gubernahm, fur augligā gadā lihds ar feena pfaufchānas laiku stipri fājelāhs winu alga. Strahdneeku algas neweenadiba Kiewas un zilās gubernās jatura par weenu no eemeftleem, kas winus fūbina uf nolihguma nepeepildifchānu. Otro eemeftu mums fahda preefchā tee gruhfumi, fāhdi femturim japahrwat preefch aifbehgufchō strahdneeku apfrahpefchānas ar teefas palihgu. Zaur ismehginajumeem tahdi behgli it labi fina, fā wineem teefas preefchā tīfai weenbalfigi ja-apeezina pafchā darba-deweja nolihguma nepeepildifchāna fāhhdā jeb tahdā wihje, lai waretu nowehrft draudofchō fōdu, un ja ari atgadāhs, fā teefa strahdneekus noteefā, tad tomehr no tam ir maf labuma, jo wineem naw ne fāhdas leelas mantōs un tapehz tee nefpehj atlihdsfet femtopja fahdi ar nauđu, bet tīfai ar darbu. Saprotams, fā uf atfrahdaschānu noteefatais strahdneeks buhs wisfliktakais darba-deweja gribas peepilditājs un bef tam winsch war, ja tihf, atfal fepas laifst wakam bef fāhdas teefas fpreeduma peepildifchānas. Trefchāis eemeftis preefch nolihguma nepeepildifchānas no strahdneeku pufes fāfāhū naudā, furu wini dabu no darba-deweja pee fālihghānas. Wafaras strahdneeku derefchāna noteef fāchē feemā un pee tam if fātris no wineem dabu 8—15 rub. naudās no fāwa nahfāmā darba-deweja. Rofas-nauda lihds fāhdaschānas laifam ir notehreta un tapehz strahdneekam rahdāhs, fā winsch been par welfti; bef tam winsch, fā darba-deweja parahneeks, it labi nojehds, fā fāimneeks nefpehj winu apfrahpet ar nouduun nefuhdfehjs ari teefā un tapehz winsch ifturāhs rupji, padara ufđoto darbu flikti un laiffti. Pret fāwu darba-deweju nofeedsees strahdneeks juht, fā, tif lihds fā winsch buhs rofas-naudu atpelniijis un winam nahftees alga, winam fāhfs uftraut naudās-strahpes un tapehz winsch tura par derigu, jau pee laifā laiftees lapās. Par darba truhfānu winam ap to laifū, it ihpafchā augligā gadā, naw to behdatees. No wifa fāchā lehti nojehdsams, fā wiswairaf rofas-naudas dofchāna padara strahdneeku par nepafklaufigu, fūhtru un ari par nolihguma nepeepilditāju. No isgahjuscha rudena polizeja darba-dewejeem ftingri peefōdināja nepeenemt un nepeeturet strahdneekus bef pafehm, un ja fāchō pawehli peepilditu, tad strahdneeku behgfhāna buhtu stipri aprobeschōta.

Kiewas gub. zukuru-fabriku aprinkōs atronāhs strahdneeki no Poltawas, Tschernigowas, Podolskas, Smolenskas, Dreles, Kurfkas u. z. gub. Starp wafaras strahdneekfeem eenem Mas-Kreewi wismafak tahdu flaitu, fāhds waijadfigs preefch fāhdaschānas ar wehrfcheem, tapehz to Zeel-Kreewi pa leelakai dafai ar teem neprot apetees. Turpretim pehbigeer it ifturigati par Mas-Kreeweem pee gruhfta darba, p. p. pee grahwju rafchānas, feena pfaufchānas. Mas-Kreewu wafaras strahdneekus der no 15. marta lihds 1. nowembrim, fāmehr Zeel-Kreewus no 1. maija lihds 1. septembrim, pehz kam wini darbu dabu weetigās fabrikās. Pilnigs wafaras strahdneeks, kas fpehj un mahf fāhdat wifus gruhftus darbus, dabu 7 rub. 20 kap. lihds 8 rub. un feeweetis 5½ rub. algas par mehnefi, pee lam winam minetā laifmetā fāfrahdā 24 deenas. Par if fātru wairaf jeb mafak iffrahdatu deenu mehnefi strahdneekam peeleef jeb atrauj tahdu algas dafu, fāhdu winsch pehz derefchānas pelna par weenu deenu. Strahdneeks dabu par mehnefi preefch fāwa ufтура fāhhdū deputatu: 2 pud. rubfu miltu, 30 mahrz. pfchēna (die Hirje) jeb meefchu putratim, 15 mahrz. fweefchu jeb grifu miltu, 4 mahrz. zuhfos-fpela, 2 mahrz. fānepju-efas un 4 mahrz. fāhls. Ja strahdneeks laut fāhda eemefta beht ne-iffrahdā mehnefi 24 deenas, tad winam atrehfina pa 10 kap. par fātru lihds minetam flaitam ne-iffrahdatu deenu, tapehz fā winam pehz derefchānas fāhhdū deputats nahfāhs uf 24 darba-deenahm mehnefi. Strahdneeku derefchānu fāchē isdara pehz drufateem lihgumeem, furōs ir ftingri noteikti wif fwarigakee eegadijumi fārp darba-deweju un strahdneekfeem.

Bef wafaras strahdneekfeem zukuru-fabriku aprinkōs ir daufstrei deenas-algadschu, bet gandrihf tīfai feewifchti. Lai waretu nogift strahdneeku waijadfibu fāimneezibās, furās nodarbojāhs ar fwilku audfeschānu, peeminefchu, fā muifchā no 1000 deset. leeluma un furā apfehj ar fwilleem lihds 250 deset, fāhhdā if fātru deenu pehz fwilku

apfehhšanas līdž 250 zilvēku; wīnu flaitis stipri ween pawairojāhs no fwiiklu pareināshānāhs laika, jo no ta brihšča līdž oktobra wīdum muišhā tahda daudstreiš waijaga 500—600 zilvēku. Algadscheem dod wafarā ehdeenu un 25—35 kap. par deenu, pee tam wineem ismaksā algu pehž if katrahm 2 nedelāhm.

Saprotama leeta, ka semturim pee tahda strahdneeku daudsuma naw nemāš eefpehhjams, pašcham pee wīseem darbeem buht klāht un tapehž wīnšch pats newar tos weenumehr paštubināt uš tšchallu darbu. Šchā eemešla deht if katru strahdneeku nodatu, kura strahdā fawrup, uštiz ihpašcham usraugam. Bet lai tomehr pee tam semturim buhtu eefpehhja spreest par darba weifshanos, šchē labaki eegroštās muišhās ir peenemti ihpašchi darba-mehri, jeb ar ziteem wahrdeem: šchē zaur ismehginajumeem šina, zil weenam zilwekam par deenu ja-pastrahdā no wīšwarigakeem darbeem. Šchē stingri uš to luhfo, ka strahdneeks ari teesham padaritu noteikto darba datu, jo til līdž ka tas wīnam zaur šlinkumu, pehž usrauga apleezināshanas, naw is-deweēs, peenem, ka wīnšch naw wīš wīšu deenu, bet tikai kahdu datu no deenas strahdajis un pehž šchā aprehšinajuma wīnam ari teesham maksā algu. Turpretim, ja strahdneeks noteikto darba datu pastrahdā līdž launagam, jeb ari agraki, tad wīnam rehšina wēselu deenu un to atlaišch no darba. Šchahda istureshānāhs pate no šewis strahdneeku škubina uš rošigu strahdāshānu, un tapehž usraugam wīšwairaf ja-luhfo, ka darbs tīktu labi padarīts. Šchahda darba došchana ar nodatu ir it ihpašchi eewehrojama pee tahdeem darbeem, pee kuru is-darīshanas neleeta lopu špehhus.

Apraksta beigās turu wehl par waijadšigu peeminet, ka šewas zub. deenwīdōš tura peena-lopūs tahdā škaitā, kahds ir waijadšigs preekšch muišhās šaimneezības pahrtikas, tapehž ka šchē muišhās strahdneeki nemāš nedabu peena un ka dabīgu plawu truhkums šcho šaimneezības šaru dara par ne-eenešigu. Turklāht šchejeenes Utraines lopu fuga preekšch peena dabuščanas naw derīga, jo ta dod maš peena un pehž tēla atšchiršchānās nelaujāhs šlaukt.

J. Tim's.

Wīspahriņa dāfa.

Baltijas III. laufšaimneezības ištahde. Šchahdi ištah-ditaji ir dabujušchi goda-algas: Keifariškas Augštības Leelfirša Nikolaja Nikolajewištšča Wezakā goda-algu par šwarigako ištahdīto leetu dabuja Nikolajs fon Effen-Raster, par wīna nopelneem moderneezības šinā; 2) Rīgas biršchās-komitejas goda-algu dabuja firmā Felser un beedr., par bruhschā eetaišt; 3) Kurfemes muišchneezības goda-algu par labako ištahdīto lopu dabuja fon Loewis no Berges muišchās, par Oldenburgas-Anglu fugas gowi; 4) Kurfemes muišch-neezības goda-algu par moderneezības rašchojumeem dabuja Nikolaijs fon Effen-Raster, par šweestu; 5) Wīdsemes muišchneezības goda-algu par labako širgu dabuja fon Transehe no Augulu un Selsawas muišchahm, par tīhru Arabeeshču fugas ehrešli „Dmaru“; 6) Wīdsemes muišchneezības goda-algu par labako ištahdīto leellopu dabuja R. fon Grote no Ragweres, par Ostriesu fugas buli „Jucko“; 7) Domenu ministerijas šelta medaku dabuja Dr. Ferdinands fon Wolffs no Lih-suma muišchās, par nopelneem širgu- un lopu-audšinaschānās, moder-neezības, špirkta, līkeeru, torfa ruhpnēezības un labības audšinaschānās šinā; 8) Domenu ministerijas šelta medaku par lopu audšinaschānu dabuja Postendes barons Šahns, par barojameem lopeem; 9) Domenu ministerijas šelta medaku par meščhufopšchānu dabuja Rīgas meščhū pahrwalbe, par nopelneem meščhū lopšchānās šinā; 10) Peterburgas ekonomistās beedribas šelta medatās dabuja muišchneezības šehpnīzes pahrwalbe Torgelē, par ištahdīteem širgeem; 11) tahs pašchās beedr. šelta medaku dabuja ari Rīgas politehnikas līhmīška ismellešchānās šanzija, par nopelneem agrīkultūr-kimijas un šīškas šinā; 12) Peter-burgas ekonomistās beedribas šelta medaku dabuja ari barons Wolffs no Alwīkes, par nopelneem aitu audšinaschānās šinā.

Sudraba medatās ar goda-diplomu dabuja: 1) fon Loewis no Berges muišchās, par Oldenburgas lopeem; 2) Nikolajs fon Effen-Raster par Southdownu aweneem; 3) A. fon Sivers no Eifelēles, par šemas šweešcheem; 4) grafs Pahlens if Wez-Auzes, par meščhufopības rašchojumeem; 5) E. Chr. Šmidta alžiju beedriba Po-

duragā, par zementa un eljas fabrikateem; 6) Š. fon Dettingen no Ralfuneem, par šeegeleem; 7) Š. F. Ederts Berlinē par semfopības rīšheem; 8) Dehtrīšs un beedr., par ratu un maščhīnu šmehreem; 9) Zieglers un beedr., par Rūston Proktora semfopības maščhīnehm; 10) Roberts Ilges Kelnē, par eekapejamo un deštīlaturās aparatu; 11) G. Soennekens Rīgā, par sašgeem un wīšlehm; 12) wīrsinšcheneers Štaprani Rīgā, par doščhadu lopu štatu plahneem; 13) sekreterš fon Jung-Stillings Rīgā, par pahreškātu, kā brandwīhna bruhschi Wīdsēmē attīštījušchees.

Baltijas domenu ministerijas leelo šudraba medaku dabuja: 1) Barons fon Rosenbergs no Pātules par tīhras Anglu fugas šehwi Pāššlali ar kumelu; 2) barons Wolffs no Gulbenes, par Arabeeshču-Ardenu širgeem; 3) Bertels'a firmā, par panahšumeem alus bruhschānās, špirta, brandwīhna un etīka ištatawofshānās šinā; 4) Krona meščhufungs fon Witte par šreetnu meščhā kopšchānu; 5) Rīgas gahšas un uhdens škunštes pahrwalbe, par ištahdīto amontātu.

No 3 medatāhm, ko wāšis šehwnīzu pahrwalbe bija dahwīnajušt preekšch labakajeem šemneeku širgeem, ispelnījāhs tikai weenu Lubahnes šaimneeks W. Laššis, zaur ehrešli, kas 38 bīrkawūs un 10 pudūs wīlta.

Bes tam wehl išdalija:

150 šudraba medatās kā pirmo goda-algu,

210 bronšes medatās kā otro goda-algu,

178 ušteiščhānās rakšus kā trejšcho goda-algu.

Rīgas Latw. labdarīshānās beedribas meitu-školās šuratoriņa šino:

Kad 24. janwari šch. g. minetas školās šemakās klāses mahzības atwehra, tad uš tahm bija eeradušchāhs tīf 8 školneezes, bet februara otrā pušē wīnu flaitis jau bija audšis uš 18 un pehž leelbeenam uš 25 školneezehm. Tas leezina, ka školai ir zerības pilna nahkamība: jo pirmahrt wīna tīfa atwehrtā tahdā brihdi, kad Latweeshču wezaki, kas tē Rīgā dšihwo, šawūs behrnūs jau bija atdewuščhi zītās školās un tee, kas uš laukeem dšihwo, par to wehl nebija dabujušchi deesgan škaidru šinu, un otrahrt šchi škola ar Latweeshču mahzīshānās walodu un 3 klāšehm naw dibinata, kā zītās Rīgas Latw. školās, preekšch pušcheem un meitenehm, bet weenigi preekšch šeeweeshču kahrtās. Mahzības šlehšā 14. jūnijā ar atklahtu eškameni un zensuri, uš ko ihpašchi školneeshču wezaki bija eeluhgti un ari peeteekamā škaitā atnahluščhi.

Nahkofchā pušgada mahzības šahšees 11. augustā un tad pat gribam atwehrt jau ari otro jeb wīdejo klāš, pee kuras strahdahs tīf-pat līdžšchīnīgais školotajs un weena roku-darbu školotaja, kā ari wehl weens štundu-školotajs waj štundu-školotaja. Šchīni klāšē tīfs ušnemtas daščhās no wezakahm školneezehm if šemakās klāses un tad ari ihpašchi tahdas meitenes, kuras uš laukeem waj nu pagasta- waj draudšes-školās mahzības kurju beigušchās. Wīdus klāses školneezes dabuhs par nedēlu 28 un šemakās klāses školneezes 24 mahzības štundas. Školās-nauda jeb maksā par mahzīshānu ir nolīkta wīdus klāšē uš 9 un šemakā klāšē uš 6 rub. par pušgadu un ir jašamaksā eepreekšch waj nu par wīšu pušgadu, waj par gada-žetorkīni.

Par ušturu, korteli un usraudšīshānu pehž komitejas špreeduma no 2. janwara šch. g. jamakšā 120 rub. par gadu. Bet kad nu školai un beedribai grūhti nahlahs, jau tuhlin pirmā gadā školās telpās eetaišt „preeklahjīgu penšionātu“, tad šuratoriņa, to eewehrodama, 15. maijā šch. g. weenojāhs tanīs domās, ka ar penšionata atklašchānu wehl janogaiba, līdž wairaf školneeshču, t. i. kahdas 10, uš to buhs peeteiktās, un luhdž zaur šcho zeen. wezakus, šawu behrnu atdoščhānās deht ušturā un korteli, greesteēs pee wīnās, kura tad preekšch nahkofchā pušgada teem dos penšionatā adrefes, kahdā gobīgā Latweeshču šamilijā, par it mehreenu maksu.

Zītās zeen. redakcijas top mīhli luhgtas, šcho šinojumu šawās awīšes ušnem.

Šuratoriņas preekšchneeks: B. Dīhrišis.

Rakštu webejs: B. Šilīnšch.

Dalhadadas sinas.

No Cefšhjemēs.

Peterburgā, 1. juliā, pusdeenā. Šhōdeen notifa 31. iſloſe-
ſhāna no I. 5% premijas aiſleenejuma un leelalee wineſti iſnahja
uſ ſhēem numyreem:

200,000 rub. uſ Nr. 19,108—25,
75,000 " " " 261—18,
40,000 " " " 17,966—46,
25,000 " " " 15,851—34.

3 wineſti à 10,000 rub. uſ Nr. 164—14, 17,324—47,
14,895—25.

5 wineſti à 8,000 rub. uſ Nr. 5416—38, 155—13,
17053—47, 1556—41, 4520—35.

8 wineſti à 5,000 rub. uſ Nr. 16452—5, 5526—35,
13,907—47, 5721—31, 12,410—37, 8245—2, 10380—35,
9858—14.

20 wineſti à 1,000 rub. uſ Nr. 764—45, 12723—47,
13575—16, 14283—46, 2919—8, 4916—18, 11,809—41, 14,393
—44, 7187—41, 9934—1, 11065—22, 12101—36, 10367—14,
12341—40, 18,234—19, 3777—22, 15162—32, 7463—27, 411—
49, 16756—5.

360 wineſti à 500 rub. uſ Nr. 1912—1, 1960—1, 4193—1,
8945—1, 11019—1, 13697—1, 16485—1, 16933—1, 650—2,
3328—2, 9394—2, 10597—2, 14543—2, 17858—2, 10587—3,
1682—4, 3020—4, 3893—4, 8376—4, 19468—4, 7736—5,
9080—5, 13081—5, 15249—5, 15487—5, 2265—6, 8268—6,
16123—6, 17211—6, 17236—6, 17988—6, 19833—6, 186—7,
658—7, 12323—7, 13157—7, 14086—7, 3841—8, 4568—8,
13769—8, 15923—8, 18188—8, 8289—9, 13036—9, 14651—9,
16281—9, 18000—9, 3729—10, 4794—10, 8859—10, 18728—10,
19842—10, 5218—11, 6564—11, 12260—11, 17711—11, 10681—12,
11741—12, 5380—13, 11582—13, 15927—13, 2017—14, 5068
—14, 15199—14, 16346—14, 6764—15, 11838—15, 7547—16,
10982—16, 4136—17, 9638—17, 18987—17, 5972—18, 9509—18,
9775—18, 9836—18, 17685—18, 17900—18, 10832—19, 18084
—19, 715—20, 3542—20, 4267—20, 6973—20, 18913—20,
3906—21, 11341—21, 14852—21, 15676—21, 2402—22, 3899—
22, 7667—22, 19976—22, 953—23, 1246—23, 2770—23, 9191
—23, 10286—23, 11471—23, 16579—23, 6340—24, 6437—24,
6891—24, 11594—24, 15810—24, 17165—24, 18030—24, 19259
—24, 7017—25, 13295—25, 14419—25, 14929—25, 1448—26,
2769—26, 7190—26, 9076—26, 13818—26, 15880—26, 18059
—26, 4791—27, 6690—27, 472—28, 1186—28, 3029—28, 6686—
28, 8662—28, 8706—28, 13882—28, 16923—28, 17928—28,
11642—29, 352—30, 2421—30, 14612—30, 15556—30, 15608—30,
15919—30, 19278—30, 19731—30, 13169—31, 14247—31, 14499
—31, 9619—32, 13230—32, 14687—32, 19951—32, 1381—33,
11012—33, 14270—33, 18145—33, 18543—33, 731—34, 2014—
34, 4073—34, 4589—34, 8030—34, 11502—34, 18366—34,
721—35, 2168—35, 5398—35, 10427—35, 13520—35, 15325
—35, 485—36, 2002—36, 8645—36, 12610—36, 12710—36,
15993—36, 16917—36, 19422—36, 4991—37, 8627—37, 10076
—37, 15399—37, 18687—37, 2089—38, 3244—38, 12727—38,
15091—38, 16352—38, 17323—38, 256—39, 555—39, 751—39,
1790—39, 3978—39, 8323—39, 10421—39, 19524—39, 1237—40,
1401—40, 1593—40, 1810—40, 2471—40, 7812—40, 13662—40,
13851—40, 14692—40, 15130—40, 15988—40, 490—41, 2299
—41, 3158—41, 4439—41, 6058—41, 8560—41, 9693—41,
13753—41, 18226—41, 9982—42, 16186—42, 3955—43, 5249—43,
9931—43, 11767—43, 12862—43, 17273—43, 18047—43, 18917
—43, 8838—44, 10019—44, 15982—44, 18338—44, 7983—45,
16173—45, 16616—45, 19800—45, 1542—46, 9002—46, 18742—46,
2379—47, 3477—47, 8451—47, 8956—47, 13229—47, 16005
—47, 16915—47, 18327—47, 1359—48, 12143—48, 18421—48,
19006—48, 19708—48, 10051—49, 10952—49, 11130—49, 11732

—49, 15592—49, 1994—50, 10296—50, 12282—50, 14092—50,
14536—50, 15304—50, 17428—50, 17873—50, 17927—50,
19225—50.

Iſmaſſaſhānai iſloſeja ſhihs 66 ſehrijas: 48, 303, 654, 859,
904, 989, 1343, 1368, 2019, 2041, 2222, 2471, 2580, 2865, 2900,
3282, 3401, 3554, 4459, 4959, 5078, 5466, 5477, 5627, 6047,
6761, 6807, 6903, 6996, 7016, 7097, 7152, 7865, 8017, 8583,
9770, 9953, 10712, 11218, 11398, 11424, 11855, 12924, 13423,
14093, 14095, 14158, 14866, 14982, 15077, 15750, 15845, 16410,
16580, 17082, 17342, 17362, 17508, 17685, 17904, 18169, 19176,
19459, 19718, 19747, 19911.

Peterburgā runā toti daubj par firſta D. mahſu, kura pahr-
gahjuſe ſahdā proteſtantu ſektē, kaſ ſauzahs par „apostoliſku“ un par
kuras preeſſhneeku eeffkata inſheneeru general-majoru fon Erdbergi.
Iſgahjuſhā ſeemā bija ſhihs ſektes mahſitajs Anas baſnijas-ſkolas
wirſkolotajs G. Dittmans, pee kam jaunā firſteene D. pati iſdalija
eeluhgſhānas ſahrtis. Pee ſapulzehm peedalijahs firſti, grafi, ſambar-
fungi, ar wahrdu ſakot wiſi augſtatee ariſtokrati Peterburgā un ſa-
pulzes ſahle bija arweenu pildita. Sektei ir paſchai ſawi praweefſhi,
apuſtuli, engeli u. t. pr. un ta mahja, ka paſaulei drihs buhſhot gals,
uſ to ta grib tizigos ſagatawot.

Cefſhleeetu miniſtris iſlaidis pee gubernatoreem ſirkuleru,
kurā tas atkal pahrrunā ſirgu ſahdſibas. Šhahs nebuſhānas baſhōs
apgabalōs ir dſili eefaknojſhahs, un lihōj ſhim, tā leelahs, walti
ſtrahdots, minas iſnihzinat; jo wiſpahrigas ſuhdſibas ſhini leetā ne-
buht nerimſtahs. Pehj ofizielahm ſinahm pagahjuſhā gadā nojagti
35,473 ſirgi. Nemaldiſimees, ja ſakam, ka pateefibā ſhis ſlatis buhs
daubj leelahs; jo iſ reiſes jau teejai nepeerahda, kad ſirgu ſahdſiba
notiſufe. Soda ſitumi par ſirgu ſagteem tiſ tad war ſekmetees, ja
weetigā organijazija ir tahda, ka noſeedsneeku panahk uſ ahtrahm
pehdahm. Sirkulers ſewiſhki peefodina polizejas apalſſheerehdneem,
iſdabut, kur ſirgu ſagti ſlehpjahs, kur ſagtos ſirgus pahrmaina un
pehdigi, pa kureem zekeem mehōj minus aiſweſt. Miniſtris domā, ka
ſirgu ſahdſibas newarot iſdarit tiſ ſlepeni, ka polizejai nebuhtu eefpeh-
jams, tahm nahkt uſ pehdahm. Tadehkt polizeja lai weenmehre zeefſhi
uſluhktotu tahdus laudis, kuri, tā jadomā, nodarbojahs ar ſirgu ſah-
dſibahm.

Finanzminiſtris, general-adjutants Greigh, drihſumā doſhotees
zeļā, pahrluhtot andeles oſtas. Iſpaſchu mehribu tas greefſhot uſ
jaunajeem Leepajas oſtas pahrlabojumeem.

Rupat 1. juliā notezeja 50 gadi, ka muſhu Keiſara
Majeſtete eefſahjāhs ſhewaljē gwardijā. Gwardija ſho deenu ſwineja
un paſneehja Keiſara Majeſtetei ſudraba tehlojumu, taiſitu no ſudraba
kaleja Chlebnikowa. Šhis tehlojums rahda wiſus notikumus, kuruſ
ſhewaljē gwardija peehſihwojuſe. Atrodahs ari Keiſareenes Katrihnes II.
ſtatua, kura modeleereta no ſenald eefſhleeetu miniſtra Timafſhewa.
Dahwana maſſajot lihōj 10,000 rubku.

Mefchu departamenta pahrwaldiſhānā ſahweja 1. janwari
1878. g. 123¹/₂ miljonu deſetinu ſemeſ. Wiſwairaf Krona meſchu ir
ſeemelu un ſeemel-auſtrumā gubernās. Wiſmaſal meſchu ir deenwidus
gubernās. 1877. g. Kronis eenehja no meſhēem 9,509,641 rub.
97³/₄ ſap. jeb 9,2 ſap. no deſetinas, ſaurmehre rehktinot. Iſnomatā
meſhā ſeme eeneſa 89,4 ſap. no deſetinas. Wiſmaſal eenehja no
Krona meſhēem tanis gubernās, kuras ar tam wiſ bagatatas. Iſdo-
ſhānas iſtaifja minetā gadā 6,118,647 rub. 27 ſap.

Tadehkt ka daubj ſkolotaju ſawas mahzibas ſtundas nolowē,
tautas apgahmoſhānas miniſterija ir kurateem iſdewuſi ſhahdus
preeſſhkratiſtus: 1) gimnaſiju direktoreem waijaga katru leſziju, kuru
ſkolotaji naw demuſhi, eeraſtit iſpaſhā grahmatā ar peefihmejumeem,
kāpehž tas naw notizis. 2) Katru mehneſi waijaga iſpaſhā ſirkulari
tos ſkolotajus uſflawet, kaſ ſtundas ſahrtigi demuſhi, un tos atkal
atlahti nojmahdet, kaſ ſawu peenahlumu ſahrtigi naw iſpildijufhi.
3) Pee rewifiſjahm uſ to jagreeſh wiſleelald wehrtiba. 4) Tahdi
ſkolotaji, kaſ daubj ſtundu nolowē, naw preeſhā ſahdami ne preeſh
pa-augſtinaſhānas, nebj ari preeſh apdahwinaſhānas.

Latweeſchu dſeedaſchanaſ fwehtki. Wiſſemes gubernators zaur rakſtu no 27. juniſa Nr. 5655 paſinojis II. Latweeſchu dſeedaſchanaſ fwehtku komitejaſ preekſchneekant, ka muhſu Augſtais Rungſ un Keiſarſ leel pateikteeſ Latweeſchu dſeedatajeem un dſeedatajaſhm par 19. juniſa ſch. g. iſſaſitaſhm padewibaſ juhtaſhm. (R. L.)

Pateiziba. II. Latweeſchu dſeedaſchanaſ-fwehtku komiteja rakſta: Swehtki ir wiſai iſdemigi noſwineti. Til jauſa fwehtku ſwineaſchana ir paſaſhta tiſai zaur to, ka fwehtku komitejai no wiſaſhm puſeſhm ir laiſpni palihdſjeteſ. Neſpehdama wiſeem, kaſ pee fwehtku weiſinaſchanaſ preedaliuſſcheeſ, ſewiſchki pateikteeſ, dſeedaſchanaſ fwehtku komiteja iſſaſa zaur ſcho atklahti ſawu dſili ſajuſto pateizibu wiſpirmſ wiſeem dſeedatajeem un dſeedatajaſhm lihdſ ar wiſu wadoneem. Sewiſchki pateizibu pelna taſhaki Latweeſchu ſtudenti, kaſ ſahrtibaſ komiſſijai pee ſahrtibaſ uſtureſchanaſ neapniſuſchi palihdſjeja. Zoprojam leela pateiziba peenaſhahſ Rigas pilſehtaſ waldei par buhſwplaſſcha atwehlefchaſnu preekſch fwehtku ehlaſ beſ ihpaſchaſ atmakſaſ, Rigas poliſjejaſ eerehdneem par laiſpnu peepalihdſſibu pee ſahrtibaſ uſtureſchanaſ, Rigas-Dinaburgas dſelſſezela direkſzijai par maſkaſ atweeglinaſchanaſ dſeedatajeem pee braukſchanaſ uſ fwehkeem un atpaſak; Berg, Petrow un Paul kungeem par korteku atwehlefchaſnu wiſu namoſ preekſch dſeedatajeem beſ kaſhdaſ atmakſaſ, Grunupp, Strigly, Daugul, Wolfſchmidt, Grauſe, Dreger un Berg kungeem par dſeedataju paſeenaſchanaſ un wiſaſhm Latweeſchu laiſrakſtu redakſzijaſhm par komitejaſ ſpreedumu un ſinojumu nodrukſchanaſ redakſzijaſ nodata.

Turklaht fwehtku komiteja iſſaſa zeribu, ka iſ katriſ, kaſm warbuht kaſt kaſ nebuhtu pa prahtaſ notiziſ, eewehrodamaſ toſ gruhtumſ, kaſ pee tiſ milſſigu fwehtku iſrihkoſchanaſ zela ſtaſhjaſh, laiſpni fwehtku komitejai to peedoſ un kaſtru maſu nepatiſſchanaſ laiſpni aiſmirſſiſh.

Par 25 rublu papihra gabaleem Berlineſ birſcha noſpreeduſe, ka wiſuſ peenemt gan; bet numuri wiſſi peeraſtami lihdſ ar maſkataja warhdu, lai waretu atdot atpaſak, ja kaſhdaſ wehlaſ iſrahditoſ par nerikſtigu.

Tirgotaju ſtarpā ſtipri ween runā un tiſ, ka waldbiba aiſleegſchot pa wiſam jeb pa daſai, iſ deenwiduſ oſtaſhm iſweſt ſabibu. Pilniga aiſleegſchana ſtaſhſchoteeſ ſpehla, tiſlihdſ iſrahdiſchoteeſ, ka ſchogad teeſcham wiſpaſhri bijuſe wahja plauja. Pa daſai aiſleegſchot tad, ja buhſchot redſamaſ, ka deenwiduſ gubernāſ ween ir maſaſ uſaudſiſ, ne ka waiſadſigſ.

„Balt. Wochenſchrift“ aiſrahda garaſa rakſta, kaſhdu eeſpaidu ſahlaſ aſziſe darot uſ muhſu ſemkopiſa. Akſiſe uſ ahrſemeſ ſahlaſ eſot uſliſta, lai eeſchſemeſ ſahlaſ ruhpneeſziba taptu zelta, un ſchi aſziſe pa leelakaſ daſai eſot ja-aiſmaſſa Baltijaſ gubernamaſ, kur, taſhuma deht, eeſchſemeſ ſahlaſ iſnahlot tiſpat dahrgi, ka ahrſemju ſahlaſ. Bet zaur ſahlaſ dahrgumu topot lopu kopſchanaſ uſplauſchana ſtipri kaſweta, jo ſemkopiſi neſpehſot lopeem tiſ daudſ dot, ka waiſadſetu. Mineteſ laiſrakſtaſ tapehſ iſſaſa wehlefchanaſ, ka turpmaſ no ſahlaſ, kaſ preekſch lopeem top eeweta, aſziſe wairſ netaptu nemta.

Iſ Ruſeneſ rakſta „Rig. Stg.“: 23. juniſa pamanijuſchi tureeneſ mahſitaja muſiſchā, ka milſu putekku maſhoniſ tai tuwojeeſ. Til ko aiſtaſiſjuſchi durwiſ, loguſ un luſluſ, te milſu maſhoniſ ar leelu troſſni ari klaht. Leelee behrſi loſziſſcheeſ ka jaunaſ needraſ un diwi pat ſalaſti. Dahrſa ſadragajiſ ſtaſtaſ, ſtipraſ aſbeleſ. Ari werande dabujuſe ſtipru ſpehreenu. Daudſ zeetuſchaſ ari baſniſaſ wezaſ leepaſ. Pa wehtraſ laiſu baſniſaſ ſulainiſ ſlauſziſiſ baſniſu, bet durwiſ atſahjiſ wataſ. Ar leelu troſſni uſ reiſi uſnahluſe leela tumſa. Aiſ bailehm wiſraſ meteſ zeloſ, Deewu peeluſhdamaſ; jo domajiſ, ka paſtara deena jau klaht. — Negaiſ ploſſjeeſ wiſmaſaſ 20 minuteſ un nebiſiſ wiſ laiſam weeſuliſ; jo iſgaſſee koki wiſſi kriuſchi no deenwiduſ wakareem uſ ſeemeta rihteem. Laukeem un kruhmeem ne kaſ neſaitijiſ, bet jumteem un meſcheem daudſ. Pehſ putekku maſhona uſnahziſ ſipraſ leetuſ un ſtundu wehlaſu neſtejuſe ne lapina. Meereſ waldbijiſ atkaſ pa wiſu dabu. Akaſ nam wiſ weena weeta ween bijuſe manama. Tani paſcha deena, 23. juniſa, ap pulſten 4. pehſ puſdeenaſ, wiſa no pehrſona pawadita, traſojuſe ap Statmana muſiſchu un padarijuſe tur leelu leelo poſtu. Wiſwairat

zeetuſchi Paſteſ muſiſchaſ jaulee dahriſ. Lōwenruhe eeſpehra ſibenaſ, bet par laiſmi nedega, un nu nahſe auka un iſahrdiſa ehlu pa wiſam, baſkuſ uſ wiſaſhm puſeſhm iſmehtadama. Laſbergē (Muſſneſ apgabalā) un Straupeſ draudſe ap to paſchu laiſu noſtiti meſchi un ehlaſ. „Neue Dōrptſche Stg.“ rakſta, ka ari Tehrpata negaiſ ploſſjeeſ 23. juniſa, ap pulſt. 6 pehſ puſdeenaſ. It neſauſchi pilſehtaſ uſbruziſ breeſmiga weeſulſ, deenaſ gaſſima paſudufe un wiſa biſiſ eetiſht melnā putekku maſhoniſ. Daſchi logi plihſa un uniweſſiteſeſ jumtu pa daſai noahrdiſa un nometa fehta. Wehl weenaſ jumtiſ no-plehſteſ un daudſ ehlaſhm logi iſbauſti. Tehrpataſ apgabalā ari uſ ſemeſhm ſchiſ negaiſ padariſiſ leelu ſklaſhdi. Ka Wiſneſ awiſeſ laſamaſ, tad tur 22. juniſa breeſmiga wehtra ploſſjuſeſh. 24. juniſa ta tad pahrgahjuſe uſ Peterburgu ar wiſu ſawu poſtu.

No Weſteeneſ: Weſteeneſchuſ, Taſzeneeſchuſ un Zumurdeeſchuſ ſahlu deena, pulſten trijōſ pehſ puſdeenaſ, apmelleja bahrgſ negaiſ ar kruſu un ſtipru auka, kuri daudſeem ſemtureem leelu ſklaſhdi padarijuſchi. Kruſa, labibu uſ laukeem apſidama, ari mahjaſhm logu ruhtis iſſila, un auka meſchōſ fokuſ aplauſa. Sauſuma deht jau daudſi ſaimneeki ſchehlojaſh, ka ſliſta plauja buhſchot, un tagad wehl bahrgaiſ negaiſ to peemelleja, ta ka daſcham ſaimneekam, galwu ſanehmuiſcham, gan buhſ jadoma, no ka tagad lai iſkaſa to leelo ſkaiu ruhtu, ko kungam maſſat, kaſpuſ lonet un paſcham pahriſt? (B. W.)

No Weetalu-Obſeeneſ. „Saſhu deena,“ 23. juniſa, pulſt. 2^{1/2} pehſ puſdeenaſ, peedſiſhwojaſhm ſche wehl nehrdetu breeſmigu aukaſ negaiſu, pa daſai ar kruſu; kruſaſ gabali biſa pahraſ par kubif zelu. Auka ar taſhdu waru ploſſjaſh, ka mahju jumtu ſalmi ſkrehja ka ſneegputeniſ ſeema! Daudſ mahjaſ tapa apgaſſiaſ, zitaſ tiſai ap- ploſſitaſ. Meſchi leeliſki lauſiti; pat reto dahrſu atradiſh, kur neguſ koki gar ſemi. Pa leelzekeem, kuri zaur meſcheem ſteepjaſh, pa wiſam newareja zauri tapt. Breeſmigi biſa, tani brihdi zaur meſchu zetot. Koki ſchmiſtſtedami, ka needreſ, kruſtam, ſchlehrſam uſ zelu un meſchā gaſſaſh. — Zitoſ apgabalōſ, kruſa breeſmigi lauſuſ notehrejuſe, — ihpaſchi ruſuſ un linuſ. — 29. juniſa, pulſten 4. pehſ puſdeenaſ atkaſ uſnahſa niſnaſ pehrſona gaſſaſ ar ſtipru leetu. Pehrſonaſ eemeta uguni Triſchu walſiſ Apaku mahju kuſti. Lai gan kuht atradaſh pa- wehja puſe, tomehr ugunſ ar warenu aſtrumumu dewaſh pret wehju, ta ka trim ſaimneekem, Jahnim Lapa, Reinim Jurſon un Kahrlim Jurſon wiſaſ ehlaſ nodega; tiſai pehbigajam weena klehtſ atlikaſh. Tapat leelakaſ daſa kuſtamamaſ mantamaſ ſadega. Ar ſchehlumu peeminamaſ, ka R. Jurſona tehwſ, wezſ wiſraſ pee 80 gadeem, uſ kuhtſ guledamſ, ſadeſiſ. Pehſ ehlaſ nodeguma atraduſchi tiſai mugurkaulu; wiſa zitaſ, ka: galwa, rokaſ un kaſhjaſ biſa gluſchi ſadeguſchaſ un pelnoſ pah- wehrtuſchaſh. — Wehlejameeſ, ka lihdſjuhtigi zilweti ar miſleſtibamaſ darbu nahltu ſcheem nelaimigajeem palihgā. (B. W.)

Wilna. Breeſmiga auka, kura 23. juniſa pa Wiſſemi ploſſju- feſh, ari zitaſ gubernāſ padarijuſe leelu poſtu. Ta laſam Wilnaſ wehſimeſi, ka tur 23. juniſa ap pulſten 2. puſdeenaſ ſazehluſeſh ſtipra wehtra, pawadita no leetuſ un kruſaſ ſirnu leelumā. Pehrſonaſ ruhtin ruhziſ, un debekſiſ apwiſkuſchaſh beſeem maſhoneem. Wiſam biſa luht, kaſ tiſ aukai ſtaſhjaſh zela. Kaſhda muſiſchā noplehſteſ jumtiſ un 35 aſh aiſnekeſ ſahnuſ. Logu eſot daudſ iſſiſtiſ. Kruſa ſtipri ween maitajuſe lauſuſ, ta ka ſemfojuſeem jo leela ſklahe.

No Rehweleſ. Schejeeneſ gubernamaſ gimnaſijaſ direktora Dr. Paukeſ ir no amata atkaſpeeſ; wiſa weeta laiſam apſtiprinaſchot taſh paſchaſ gimnaſijaſ wirſſkolotaju Bertingu.

Marwa. 25 gabuſ wezaiſ ſaldataſ Grigorijaſ Iwanowaſ ſtaſheja 27. juniſa uſ waktaſ pee Marwaſ poliſjejaſ zeetuma. Zeetumneeku ſtarpā atradaſh ari 17 gabu meita, kura biſa zeeti ſanemta, ka beſ paſeſ dſiſhwoja. Saldataſ ar wiſu ſahla ſarunateſ un iſſaſdroja tai ſinteeſ eerihkojumu. Bet neſauſchi ſinte ſpraſga wataſ un traſpija meitu aſi. Lode ſadragaja galwaſ laiſu, ta ka nelaimigajai meitai uſ weetaſ biſa jamirſi.

Salipinataſ kreditbileteſ. Neſen Obefaſ awiſeſ ſinoja, ka blehſchi eſot raduſcheeſ, kuri ar to nodarbojoteeſ, iſ pezeem 100 rublu gabaleem pataiſt ſeſchuſ, kureem kaſtram ſinaſmaſ gabaliſch truhtſ-

Tagad tas ari tē Rīgā peedšhwots. Rahds šcheenes pilsonis mainija naudu waltis bankā. 1 fantsrublu gabalu tam atraidija tā „nederigu“; ahrigi ne kas nebija wianams un patal tairis, tā eerednis šajis, ari nebija. Bet tuwaki apluhkojot, wareja redset, ka apalsheja malā bija isgreests 1 1/2 zelu leels gabalinsch un ta weeta eelipinats zits. Darbs bijis loti weikli isbarits, tā ka tikai pasineis spehja useet blehdibu. Šchis atgadijums ir omā nemams; jo neweenam nebuhs patihlami, šaudet 100 rublu.

No Chrgin apfahrtnes. Rahdas Osoloeschu, Dgreneeschu un Saufneeeschu mahjās schini pawafarā melnās bakas ir daschus upurus prakjuschas. Balas tapuschas eenestas no lahda Kreewa. Saufneeeschu R. mahjās zaur newsmianibu nelaimē notikuse. Saimneezei, katla wahroschu uhdeni smelot, dehlens pafrehjis sem traula un tam peegrubdis, zaur ko wiss uhdens usgahsees nelaimigajam wirfu un to wispahri nopluzinajis. Pehz lahda brihscha wisa ahbina bijuse nost, un otrā deenā pehz breefmigahm molahm behrns islaida sawu bshiwibimu. Chrglens.

Zelgawas Latw. beedribas runas-wihri nospreeduschī, ka winau lahrtigās šapulzes buhs katra mehnešcha pirmajā zetortdeenā, pulkā, 1. pehz pusdeenā, kurā ari rewidentem katra reisi jabuht klahi. — Tahlal runas-wihri spreeduschī, la beedriba 20. julija deenā isbrauks šakums us Kalnžeemu. Tuwakas šinas zaur programeem un slubinajumeem.

Zanna Latweeschu beedriba. Augstā waldiba apšprinajuse Latweeschu Sabdarischanas beedribu Seepajā. Wehlam tautescheem Lejas Kursemē daudj sekmes, pastahwibas un weenprahtibas, us labeem mehrkeem beedrojotees!

Seepajā tagad buhschigi strahdā pee oštas pahrlaboschanas. Waijabšigos darbus usnehmuse Seepajas-Rommas dselszeka waldiba par 2,600,000 rub. un grib tos pabeigt 1882. gadā. Osta lihds schim tikai 14 pehda dšita, tā ka leelakeem kugeem waijabseja palikt ahrpusē, klaijā juhrā. Pehz jaunā projekta buhs oštas dšilums wairak, ne ka 24 pehdas; „masa esaru“ grib paleelinat un ar ostu saweenot.

Ceksch-Kreewijā padaret pee labibas leelu šlahdi tā fauktās šesu muschas (Cecidomya destructor). Profesors Lindemans dod padomu, lai pehz labibas noplauschanas tihrunus tuhlin ap-aret, kurās mineti šlahdigeē kufaini pamaniti. Ar seemas labibas isfehchanu esot janogaida lihds augusta beigahm, tad kufainis wismasakais newareschot leelakā mehrā iplatitees.

No Tislišes. Tislišē ir atnahkusi ošzlela šina, ka Kaulašijas dselszektu pahrwalde dabujusi atlauschanu, no Sautredijas stanzijas, us Poti-Tislišes zeta, lihds Batumai buhwet dselszektu. Buhwes darbi šahšhotees rudeni.

Politiskis pahrsfats.

M. J. 7. VII. Kreewu laikraksti wehsti, ka muhsu finans-ministeris šakahdijis projektu, pehz kura preešch andeles un ruhpnenezibas buhtu jadibina ihpafcha ministerija. — Par jantajumu, waj starp Kreewiju un Rihnu izjeltees karsch waj nē, lihds schim wehl ne kas eewehrojams naw šinots. Bet leekahs, ka Rihnā jau šahk wairak us meeru, ne ka us karu domat, jehschu waldiba tur jau peenehmusi daschus Anglu ofizeerus un apstelejust lahds jaunlaiku kara-lugus. Tahdas meera-domas peerahda Rihnas suhtna aisbrauschana us Sw. Peterburgu, par ko Frantschu awises wehsta. Jau agri schini pawafari Rihnas waldiba sawam suhtnim Parise bija usdewak botees us Peterburgu un mehginat islihgumu Kuldschas leetā. Bet suhtnis, šawa preešchahjeja likteni eewehrodams, ahtraki negahja, lihds winam peefuhtischot šklaidras instruzijas. Rihnas waldiba, alasch starp meera-domahm šchuhpobomahs, ilgi kawejahs, tahdas instruzijas dot. Kad nu winas suhtnis us Peterburgu aisbrauzis, tad japeenem, ka winam lihdsā instruzijas, kas issaka wehlešchanos, ka karsch kluhtu no-wehršis.

Leelu eespaibu padara wifā Eiropā šina, ka Turku sultans no Wahzu keisara luhdsis ofizeerus un waldibas amata-wihrus, kureem buhtu japahrlabo Turku waldischanas pamati. Keisars Wilums šcho luhgumu laipni paklausjis un saweem ofizeereem un amata-wihreem, pa wifam 12, atlahmis eestahtees Turku waltis deenestā. Telegrafs šino, ka Koblenzes waldibas rahsts Wettendorfs us Konstantinopoli jau aisbrauzis. Ja šchis šinas israhdisees par tairnahm, tad japeenem, ka Anglu eespehja pee Turku waldibas ir nobeigusehs un ka tahs weeta eekahjusehs Wahzu waldibas pahrspehja. Ka Angleem tas nebuht newar patikt, ir gan lehti protams. Tā tad ari daschas awises wehsta, ka šchis šinas Londonē padarijuschas leelu istrubhšchanos un ka wiss tas esot širša Bismarka darbs, kas jau sen tihkojis, Konstantinoli Anglus izjelt no šegleem un us teem nosehdinat Wahzu waldibas-wihrus. — Tamlihdj Wahzu waldiba ari peeprahjusi pee waltis admiralitetes (jubras-spehta walbes), kuri kara-lugi wisihšakā laika buhtu gatawi, ka tee waretu botees us šweischeem uhdeneem. Wehl nam šinams, waj šcho kugu mehrtis buhs Rihnas, waj Greekijas uhdeni. Jo Greeku waldiba Berlīnes konferenzes spreedumu robeschu dehl gan tuhdat un ar leelu preeku peenehmusi, bet ne tā Turku waldiba. Šchi, ka japeenem, kawejees ispidit leelwalshu spreedumus, tapat tā tos, kas šimejahs us Melnkalnes (Montenegrijas) robeschu paleelinaschanu. Greekija tad laikam pagehrehš šawus jaunos jemes-gabalus, ko leelwalstis tai peespreeduschas, un beidsot tanis suhtis apbrukotu spehku. Turku waldiba šchim spehlam gan nesuhtis pretim šamu lahrtigo kara-spehku, bet wina sawu atschirto gubernu eedšiwotajus laikam tapat buhs šarihdijsi us pretimturešchanos ar eerotscheem, ka tas notika ar Albaneseescheem pret Melnkalni. Ko tad leelwalstis darihs, par to tahs tagad šarunajahs. Daschi domā, ka Anglu un Frantschu kara-lugi apfargahs Greeku robeschas. Pa tam — tā Anglu awisei „Standart“ kahds diplomats Peterburgā esot šahstijis — jaunajās Greeku prominzēs izselšhotees dumpis un tamlihdj šajelschanahs Keetrumu-Numelijā; ta is-eeschot us saweenoschanos ar tagadejo Bulgariju, kuras širšs Aleksanders I. beidsot ari buhschot meerā, ka wina jeme teek pawairota. — Pee šcheem notikumeem buhschot daliba Kreewu un Anstrijas politikai. — Šit šchis domas peepildisees, to drihsumā peedšiwosim. — Starp Melnkalneescheem un Albaneseescheem bijusi kauschanahs, par kuru šklaidras šinas wehl no-gaidamas. — Wifa Franzija 14. (2.) julija deenā šwinejusi leelifkus tautas-swehtkus, republikas nodibinaschanai par peeminu. Šchos šwehtkus šwinešchot il gada. Wiss gahjis waren jauki un meerigi. Mahlšlikka ugunoschana, leelgabalu šchahweeni, kara-spehta pahrluhkofschana no republikas presidenta Grewi, kauschu besgaliga lihgsimiba un preeki — wiss tas darijis leelifku eespaibu. It wiseem kara-pulleem waldiba dahwinajusi jaunus karogus, us kureem rakstis: Republika — tehwijsa — gods. Šaudis bijuschi gehrbuschees tautistās krahšās, wiss špihdejis un mirdsejis — esot bijuschi ihsti un wareni tautas-swehtki. Us leelu tribini sehdejuschi republikas presidents Grewi, tautas šapulzes presidents Gambetta un šenata presidents Say, tapat ari parlamenta un šenata lozekli. Šchāi tribinei gahjuschi garam šklaitās, lepnās rindās wiš kara-pulki. — Wahzi jā šchee leelifkee swehtki padarijuschi labu eespaibu, jo Franzijas waldiba ar teem peerahdijusi, ka ta kopjot meeru un labu šatishchanos ar saweem zitreisejeem pretineekeem. — No Afganistanas un Zulu-eeschu semes atnahkuschas šinas, kuras Angleem it nebuht nepatihlot. Wās weetas waldibu wehl nebuht newar nodibinat un šaudis ar Anglu eegrošijumeem ne-meerigi.

Pesihmejumi.

Šastajus ari schini weeta darom usmanigus us šemkopju šapulzi, kas nolikta us 25. julija d. Zelgawā, Zehra šahlē. — 13. julija d. Leel-Swehtē isrihtos šakumu-swehtkus. Aisbrauschana no Zelgawas un pahrbrauschana malsachot tikai kahdas 40 šap. — Zelgawas Latw. beedriba preešch sawas isbrauschanas us Kalnžeemu 20. julija d. ir nomojusi kugi, kas no Zelgawas brauks turp un atpakaļ.

Atsilboschais redaktors: Wateru Juris.

No šensures atwehlets, Rīgā, 8. julijā 1880.

Sludinajumi.

Gribedami nowehrst jufas un leekas darifšanas, kas mums negribot ir gadījufchahs zaur to, ka „Baltijas Semkopja“ redatzija, Jelgawā Katolu-eelā Nr. 2, kluwa fanemta maksā par „Balt. Semkopi“ un sludinajumeem „Balt. Semkopi“, par ko mums naw nodoti skaidri rehfinumi, ešam nolehmufchi un to pašinojam zeen. publikai, ka no schihs deenas fahlot ne kahdas maksafšanas, kas tur isdaritas, nebf kwihies, kas tur isdotas wairs ne-eeškatišum par pilnigahm. Tadeht aridšan wairs neuskaujam turplikam nebf abonentus nebf sludinajumus tur preti nemt.

„Balt. Semf.“ administracija.

„Baltijas Semkopis“ un „Peelikums“

ir ari no 1. julija ņ. g. uš pušgaba apštelejami un maksā:
 „Baltijas Semkopis“ nonemšanas weetas 1 rubli 10 lap., par pastu 1 rub. 40 lap.
 „Peelikums“ 80 lap. Kas wehlahs, war ari wehl „Peelikuma“ pirmos numurus no gaba eešahuma dabuht. Apšteleschanu luhdsam pee laita isdarit.

„Balt. Semkopja“ administracija.

„Baltijas Semkopi“ un „Peelikumu“

war apstellet: **Rigā:** „Balt. Semf.“ administracija, Ahr = Rigas Kalku = eelā Nr. 14, Puhziņchu Sederta un beedra grahmatu bodē: un ņahhdās zitas grahmatu bodēs: Lukana, Schillinga, Rapteina, un Jrbites ņ.; pee lopmaneem Lerchenborff (piš. Kalku-eelā Nr. 13), Winkmana (Ahr-Rigas Kalku-eelā Nr. 18), Schulka (pee leela pumpja) un Grundmana wiħnuņi (Jelgawas Ahr-Rigā); **Bitās pilsehtās:** Jelgawā Balt. Semf. redatzija, Katolu-eelā Nr. 2; S. Munana, Bie-nera un Vesthorna ņ. grahmatu bodēs; pee lopmaneem Kleina un Heilsberga ņ. Leepaja Urtina un Puhzes ņ. grahmatu bodēs; Uisputē pee Bellmera lunga un Perekā bodē; Bauskā Vogel lga apteek un Slinka lga grahmatu bodē; Talsds Sim-ņena lga bodē; Jaunjelgawā Schwabe lga grahmatu bodē; Kandawā pee kopmans ņ. Grün lga; Tukuma Brenzlawa lga bodē; Piltenē pee Piltenes krona muiņchav re nteera Schulka lga; Kulbigā Vesthorna grahmatu bodē un pagasta-nama pee J. Schepstys lga; Wentspil Latw. grahmatu bodē; Dubultds Goerte lga apteek; Jehsiš pee kopm. Peterņona lga, un P. Leepina lga jaunatwehrtā grahmatu pah-rotawā (Katrinās-eelā, Lapina namā); Walkā M. Rudolfa lga grahm. bodē; Walmearā C. G. Trey lga grahm. bodē; Rujenē pee Alņchna lga; Sw. Peterbugā Anglijas gaņtuhņi pee Grünberga lga. **Laukpagaņtds:** (Wibņemē) Wez-Peebalga pee matem. land. ņ. Müllera ņ. un pagasta-namā: Smiltēnē pee kopmana C. Salkit lga; Kenzeħndš pee ņkol. Steilmana lga; Dseħrbenē pee ņkol. Gailiņcha lga; Weetalwā pee ņkol. Kalmna lga; Leijas muiņchā pee kopm. Knappe lga, un Kokneņes pa-gasta namā; (Kurjemē) Dundagas, Leel-Eņņeres, Strundas, Kursiņchu, Wez-Schwahrdes, Krona Wirzawas, Leel-Ellejas, Rujawas, Leel-Iwandes un Riħzes pagasta-namds un pee ņħbeħu muiņchas walbes (pee Jelabņates). **Wiņus Balt. Semf.** labwehletajus un draugus tē pee wahrba newaram preeņult un tadeht tos wiņpahriģi luhdsam, ari turpmal laipni ruhpetees par muħsu lapas is-platiņchanu un labpraht patihdsjet teem, kas „Balt. Semf.“ kahbu lawektu deht paņchi newaretu paņtelet.

Balt. Semf. Administracija.

Kaulu = milti

par ņtipri lehtaku zenu.

Apafņhā parafņtijeħs beedriba zaur ņho paņentigi paņino, ka wina Rigā pee **J. W. Graham** ņ. maņņinu leħgeris, eepretim Zukumas bahnuņim) tureħs **krāħ-jumu** no ņawem **kaulu-milteem** un minelam lungam, ka ņawam general-og entlam ņhihs preezes pahredoschanu uņtizejuņ.

Kaulu = ogtu un zitu kaulu = raņhojumu = fabrika Sw. Peterburgā.

Atkauldamees uš wirņejo sludinajumu, apafņhā parafņtijeħs zaur ņho bara ņinamu, ka wiņņ uš latru preepraņjumu, kas ņihmeħahs uš augņņam winetu kaulu-miltu fa-turu un zenu, it labpraht atbideħs un luhds zeen. semkopjus un atkalpahrdewefus, jau pee laita ušdot ņawu waiħadņigo teefu, lai latra wehleschanahs waretu tilt uš-pildita uš mata.

J. W. Gramana maņch-leħgeris, Rigā.
 paņhā pilsehtā, Karla-eelā, eepretim Zukumas bahnuņim.

Sinojums.

Manim gods zeenitai publikai paņinot, ka es no 1. julija ņ. g. atfahņchu Dinaburgas weefnizu un peenemņchu weefnizu turpat blakam, **Elisabetes-eelā Nr. 29,** to noņaukdams peħ ņawa wahrba par

Schilling'a weefnizu (Schilling's Hotel).

Wiņpadewigi luhdsu zeentiu pualitu mani ari nahlamā laita ar ņawu apmele-ņchanu apgodaht, jo apsolos weenmeħ laipnu un labu apdeeneschanu. **Kambarš preeņch weenas perņonas maksahs no 50 lap. eeņahlot u. t. j. p.**

P. Schilling.

Kad pee ņbņes pagafņta preeberis laulats pahris Indriks un Greeta Wendin, turam paņham ne weena meefiga beħrna naw, ir nodomajis, pee ņbņes pagafņta preeberigā Indriks un Lawiħņes Waidika deħlu Jani — 6 gabi wezu — beħrna weeta peenem, — adopteeret — top no Krona Behrņ-muiņchas pagafņta teefas wiņ tee uņaizinati, tureem kahdas eerunas pret ņho nodomu buħtu, tahs paņchas lihds 16. augustam ņ. g. ņhē peeneņt, jo wehlat ne weens wairs netaps klausis, bet wiņeem muħņigā klufuzejchana uņlihta.

Behrņmuiņchas pag. namā, 18. junija 1880.
 Pr. Preeņchņehdetajs: **C. Neuland.**

Mefchotnes pagafņta walde uņaizina zaur ņho tos, kuri gribetu uņaemtees weenu

jaunu afu raft

un tanĭ pumpi eeatit preeņch ņhejeenes ņolas, 6. augustā ņ. g., kurā deend tah darbs tiks maņafņoliņchana atbods pee tahs paņchas atnahht. Soliņchana ņahņees no 150 rub. Klahaki noņaizjumi ir pee aug-ņham minetas pagafņta walbes eeņatami.

Mefchotnes pagafņta walde, 26. junijā 1880.
 Pagafņta-wezafņjs: **J. Freimann.**
 Striħw.: **C. Stahl.**

25. julijā ņ. g.

Behrņones pareistiz. draubņes ņkolu ap-gahndeeziba, Grosdones basniĆas muiņchā grib isbot uš torģa lehtal nehmeħam draubņes ņkolas

diwtahņchigas muħra ehkas

(14 + 7 aņs) uņbuħweņchanu, kuras mate-rials un darbs, beħ materiala peemeņchanas, ir iņreħlinats no 5225 rub. deht ko buħw-meistari ar labahm leeħibahm uš ta podrada uņnemņchanu zaur ņho laipni teel uņaizinati.

Behrņ. ņkolu apgahndeeziba.
 Raņņtu webejs: **P. Lanbergis.**

Rupat tila gatawa Lenore

Behdu- luga ar bņeedaņchanu 3. zehleendš no **R. Jaunņema** (Bodneela), Puhziņchu **Sederta** un beedra apgahdeendā Ahr-Rigas Kalku-eelā Nr. 14.

Pirma Kreewu nguns = apdroņhinafšanas beedriba,

dibinata 1827. gadā.

- Agenti:
- Jehsiš — **S. Bolshmann,**
 - Walkā — **Moriz Rolland,**
 - Werowā — **C. fon Stoeber,**
 - Walmearā — **Th. Adamsohn,**
 - Limbaņchds — **B. D. Gufņlawņky,**
 - Ruhjenē — **Eduard Dabbert.**

Rigas Latw. beedriba.

Swehtdeen, 13. julijā ņ. g. iņbrauks

ņakumds

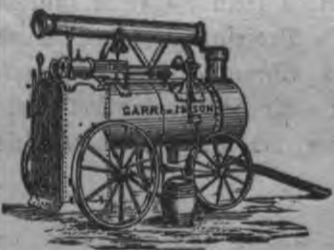
uņ Doles-muiņchu Raħrtibas komiņija.

Wiņadus drukas-darbus

nem un par mehrenahm zeenahm aħtri un gliħti iņņrahbdā

Aleksandra Staħla drukatawa,
 Rigā, Muħtu-eelā Nr. 13.

J. W. Graham, Rigā,

eepretim Jelgawas un Tukumas bahnuņim.

Arħli, arħtu dakti, ņehjamas- un plauja-maņchinas. Ar rotahm un gepeli dņenamas **kułamas-maņchinas.** **Garretta lokomobiles** un **kułamas-maņchinas,** kas ihpaņchi weentah-ħņi labi taistitas un daubņ paņrahbdā; uņ Pariņes pa-ņaules iņņahdi tahs ar 2 ņelta medataħm kronetas.

Superfosfati, augņt- un widus- Ćrahbigi, ar preeņolita labuma apgalwoņchanu.

P. van Dyka peħznahzeji,

Rigā, Smiħņchu-eelā.

Claytona Lokomobiles u. kuł.-maņch.

Pačarda superfosfati, augņt- u. widejgr. ar preeņolita labuma apgalwoņchanu, — tā tā ari kałi-mehņli, augņtgr. kaulu-milti un wiņabas zitas laulņaimn. maņch. u. riħti.

ZIEGLER & CO RIGA

Ziegler un beedri,

Rigā, pilsehtu Kalku-eelā Nr. 6,
 turam uņ leħgeri un pahrdodam augņt- u. widusĆrahbigus

superfosfatus,
 tā ari zitus ņkunņes mehņlus.